

Zienswijze Arthur Koks, woensdag 17 juli 2024, Unesco Werelderfgoed

Knooppunt A2-A9 Holendrecht (PWA 6A, met golfterrein en “ons” strandje Hoge Dijk), “onze” Gaasperplas (PWA 5C) en Waterzuivering “Weesperkarspel” (PWA 5 B) alle drie ongeschikt als windturbinelocatie vanwege UNESCO Werelderfgoed “De Hollandse Waterlinies”.

Hierna benoem ik de in concept aangewezen zoekgebieden informeler: Knooppunt, Weesperkarspel en Gaasperplas.

Mijn zienswijze berust voor een belangrijk deel op bijlagen die ik eerst benoem. Tekst in blauw kunt u aanklikken. Dan wordt de link geopend.

1. [StellingvanAmsterdam UnescoWerelderfgoed](#) (kaart)
rechts Fort Nigtevecht, links Fort Abcoude, midden Batterijen aan het Gein. Zie vooral ook de **grenzen** van het werelderfgoed.
2. [liggingKnooppuntTovUnesco](#) (afstand van geplande windturbinelocatie tot Unesco Werelderfgoed) (kaart)
3. [UnescogebedNHUtrZH](#) (kaart)
4. [LiggingWaterzuiveringWeesperkarspel](#) (afstanden en open zichtlijnen erop vanuit Unesco Werelderfgoed) (kaart)
5. [Gebiedsanalyse kernkwaliteiten Hollandse Waterlinies](#) (het belang van open zichtlijnen), prov. Noord-Holland
pag 50: “1. De kernkwaliteiten mogen niet worden aangetast. Dit geldt ook voor de visuele integriteit.
Verlies van visuele integriteit betekent dat het Werelderfgoed visueel wordt aangetast door nieuwe ontwikkelingen, of die nu

binnen of buiten de begrenzing van het Werelderfgoed gesitueerd zijn. Instandhouding van de visuele integriteit bestaat uit het bewaren van de zichtbaarheid van de samenhang in het systeem en van de zichtrelaties tussen de elementen. Bij ontwikkelingen is het ook van belang dat de schaal aansluit op die van de linie-elementen. Instandhouding van de visuele integriteit bestaat uit het bewaren van de zichtbaarheid van de samenhang in het systeem en van de zichtrelaties tussen de elementen. Bij ontwikkelingen is het ook van belang dat de schaal aansluit op die van de linie-elementen.”

Hiermee wordt bedoeld dat er geen industriële installaties van 212 m geplaatst mogen worden die zichtbaar zijn vanuit het Unesco werelderfgoed. En alle zichtlijnen onderbreken, zie 12.

6. <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/praktijkvoorbeelden/overzicht-praktijkvoorbeelden/effectmeting-windturbines-op-werelderfgoed-kinderdijk> (prov. Zuid-Holland heeft windturbines op terrein NedStaal te Alblasterdam ingetrokken na negatieve Heritage Impact Assessment t.a.v. Unesco werelderfgoed Kinderdijk. Ook in verband met zichtlijnen en impact op het landschap)
7. [Afstand NedSteel Kinderdijk tot UnescoKinderdijk](#): 5,4 km
8. <https://www.trouw.nl/nieuws/elbedal-dresden-is-geen-werelderfgoed-meer~bab55e18/>:Unesco-status Dresden vervalt
9. <https://www.unesco.nl/nl/artikel/unesco-ontneemt-liverpool-de-werelderfgoedstatus>: Unesco-status Liverpool vervalt.
10. Plan Wind Amsterdam
https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/1040414/vrm23_35_7_rapport_programma_windenergie_amsterdam_publiekssamenvatting_1.pdf Hieruit: “Ook landschappelijk zijn de

negatieve effecten aanzienlijk, door de aantasting van landschappelijke waarden en de ligging ten opzichte van UNESCO werelderfgoed. Hierover dient nauwe afstemming met de provincie plaats te vinden.”

11. [Uitvoeringsplan Hollandse Waterlinies 2022-2025](#): Met hieruit:

a. “De Outstanding Universal Values van de Stelling van Amsterdam bestaan uit 3 elementen:

- Het strategische landschap (inundatievelden, schootsvelden en de hoofdweerstandlijn)
- Het watermanagementsysteem (inlaatluizen, dammen, dijken en kanalen)
- De militaire werken (onder andere forten en batterijen)

• Deze drie elementen maken dat het werelderfgoed zo bijzonder is en daarom uniek en onvervangbaar in de wereld.”

In Utrecht geldt dat ontwikkelingen die impact hebben op de hoofdweerstandlijn, de inundatiegebieden, de schootsvelden en bijbehorende elementen en de accessen en verdedigingswerken in aanzet niet worden toegestaan. Zichtlijnen zijn hierbij essentieel.

12. [onderbrokenZichtlijnen](#), hieruit blijkt hoezeer de bestaande open zichtlijnen worden geschonden, waarmee de visuele integriteit wordt geschonden, eerder benoemd bij bijlage 5.

Mijn Betoog:

In bijlage 6 leest u dat de provincie Zuid-Holland het plan om windturbines te plaatsen op het terrein van Nedstaal te Alblasserdam heeft ingetrokken na een negatieve Heritage Impact Assessment (HIA) t.a.v. het Unesco Werelderfgoed te Kinderdijk op 5,4 km afstand van Nedstaal. “De uitkomst van de HIA bood de provincie

Zuid-Holland doorslaggevende argumenten om het project niet te laten doorgaan.” Ook vanwege de impact op het landschap en op de open zichtlijnen. Zuid-Holland vreesde de Unesco werelderfgoedstatus te verliezen, zoals ook Dresden die eerder verloor (bijlage 8) en meer recentelijk ook Liverpool (bijlage 9).

Knooppunt A2-A9 ligt op **3,4** km van Unesco Werelderfgoed “de Hollandse Waterlinies” en de Stelling van Amsterdam. Niet op **5,4** km zoals de afstand Alblasserdam tot Kinderdijk. De tiphoogte van de beoogde windturbine daar bedraagt ook **212** m i.p.v. de **155** m die in Alblasserdam werd beoogd maar waarvoor de prov. Zuid-Holland haar toestemming heeft onthouden met het oog op Unesco Werelderfgoed Kinderdijk.

Het lijkt uitgesloten dat de prov. Noord-Holland medewerking zal verlenen aan een windturbine op knooppunt A2-A9 om precies dezelfde reden: vrees voor het verliezen van de Unesco status. Dit geldt nog sterker voor een turbine bij het zoekgebied waterzuiveringsterrein “Weesperkarspel”. Dit ligt op slechts 890 m van het Unesco werelderfgoed, met een beoogde hoogte van wederom 212 m. De beoogde locatie aan de Gaasperplas ligt op 1,9 km van het Unesco werelderfgoed, weer 212m hoog. Ook hiervoor lijkt de medewerking van de provincie uitgesloten. Hieronder een handige tabel met afstanden tot overwogen turbines en tiphoogten voor diverse locaties.

locatie	code PWA	afstand in km	tiphoogte in m
Kinderdijk	-	5,4	155
Knooppunt	6A	3,4	212
Weesperkarspel	5B	0,89	212
Gaasperplas	5C	1,9	212

De gemeente Amsterdam mag het bevoegd gezag zijn voor solitaire turbines toch is de gemeente afhankelijk van de provincie voor het veranderen van het bestemmingsplan, zoals eerder bleek bij de NoorderIJplas en ook blijkt uit de omgevingswet.

Ik roep de gemeente op om niet op ramkoers met de provincie af te stevenen maar om de hoognodige en dringende energietransitie in samenwerking vorm te geven. Lees ook het citaat in bijlage 10.

“m.b.t. Unesco werelderfgoed dient nauw overleg met de provincie plaats te vinden”.

Van dit nauwe overleg lijkt tot nu toe geen sprake.

Ik nodig de gemeente Amsterdam uit geen windturbines te plaatsen dichtbij Unesco werelderfgoed. In ieder geval niet dichterbij dan de 5,4 km die de provincie Zuid-Holland hanteert t.o.v. Unesco Werelderfgoed Kinderdijk.

Op grond van ditzelfde principe pleit ik ook tegen windturbines in het Diemberbos en in de Diemerscheg (stadsdeel Weesp).

Arthur Koks, arthur.koks@gmail.com, Amsterdam 17 juli 2024